

หลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง

ชื่อหลักสูตร การจักสานเครื่องใช้จากไม้ไผ่ จำนวน 8 ชั่วโมง

กลุ่มอาชีพด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอศรีราชา

ความเป็นมาของหลักสูตร

การจักสานจากไม้ไผ่มีทำกันมาตั้งแต่สมัยปู่ ย่า ตา ยาย โดยอาศัยไม้ไผ่ที่ขึ้นอยู่ทั่วไปในป่าเมืองไทยซึ่งมีอยู่ประมาณ 100 ชนิด แต่ที่นิยมนำมาจักสานกัน ได้แก่ ไม้ไผ่ใหญ่ ที่คนนิยมนำมาปลูกไว้รอบ ๆ หมู่บ้าน เพื่อใช้ หน่อเป็นอาหารและใช้ลำต้นมาตัดแปลงทำเครื่องใช้ต่าง ๆ ที่จำเป็นภายในครอบครัวเช่น ตะกร้า ชะลอม กระออม กระดัง ตะแกรง กระเชอ ลอบ ไซ กระติบข้าว หวด หรือมวนหนึ่งข้าว ครุ เป็นต้น เครื่องใช้ต่าง ๆ ที่กล่าวมาข้างต้น ในสมัยก่อนนิยมทำใช้กันเองภายในครอบครัว ตามความจำเป็นของแต่ละท้องถิ่น และการจักสานแต่ละอย่างมีกรรมวิธีที่แตกต่างกัน ยากบ้างง่ายบ้าง ดังนั้นแต่ละคนจึงมีความถนัดใน การทำไม้เหมือนกัน จึงได้เกิดมีการผลิต เพื่อแลกเปลี่ยนกันขึ้น พอมาช่วงหลัง ๆ ไม้ไผ่หายากขึ้น และคนมีงาน มีรายได้ดีกว่าก็หันไปทำงานอย่างอื่นแทน จึงยังคงเหลืออยู่เพียงบางคนหรือบางกลุ่มเท่านั้นที่มีความถนัดทางจักสานเป็นพิเศษหันมายึดอาชีพทางการจักสานเป็นอาชีพหลัก บางคนก็ยึดเป็นอาชีพรองจากการทำไร่ ทำนา โดยอาศัยทำในเวลาว่าง ตอนเย็นหรือ กลางคืนที่กลับ จากไร่มาแล้ว เพื่อหารายได้มาจุนเจือครอบครัว อีกทางหนึ่ง การจักสานจากไม้ไผ่นั้นสามารถ นำมา ตัดแปลงทำเครื่องใช้ได้หลายอย่าง ดังที่กล่าวมาแล้ว สาเหตุสำคัญที่นิยมนำเอาไม้ไผ่มาจักสานก็เพราะว่าไม้ไผ่หาง่าย ไม้แปรรูปได้ง่ายมีความเหนียวสามารถจัก เหลา แต่งได้หลายขนาด ง่ายแก่การตัด แต่ง ง่ายต่อการนำมา ประกอบกันเป็นรูปทรงตามที่ต้องการ จากความเป็นมาดังกล่าว ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอศรีราชา จึงได้นำภูมิปัญญาการจักสานไม้ไผ่ มาพัฒนาเป็น ผลิตภัณฑ์เพื่อเรียนรู้และฝึกทักษะอาชีพ สามารถสร้างรายได้ให้กับประชาชน ซึ่งเป็นอาชีพ เสริมเพื่อเพิ่มรายได้และลดรายจ่ายให้แก่ครอบครัว และเป็นการนำทรัพยากรในพื้นที่มาใช้ประโยชน์ได้

หลักการของหลักสูตร

1. เป็นหลักสูตรที่ตอบสนองความต้องการการเรียนรู้ของประชาชนในเรื่องศิลปะการจักสานเครื่องใช้จากไม้ไผ่ เพื่อการประกอบอาชีพ
2. เป็นหลักสูตรที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจและทักษะรวมทั้งความคิดสร้างสรรค์ในการประดิษฐ์เครื่องใช้จากไม้ไผ่
3. เป็นหลักสูตรที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ส่งเสริมสนับสนุนและสืบทอดศิลปวัฒนธรรมของชาติ

จุดประสงค์ของหลักสูตร เมื่อผู้เรียน เรียนจบหลักสูตรแล้วสามารถปฏิบัติได้ดังนี้

1. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจและมีทักษะในการจัดทำศิลปะงานจักสาน
2. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการอาชีพการจักสานเครื่องใช้จากไม้ไผ่
3. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจตระหนักถึงการเป็นผู้ประกอบการที่ดี

กลุ่มเป้าหมาย

- ประชาชนทั่วไป และประชาชนที่สนใจในพื้นที่อำเภอศรีมามาศ

ระยะเวลา

หลักสูตร การจักสานเครื่องใช้จากไม้ไผ่ จำนวน 8 ชั่วโมง

- ภาคทฤษฎี จำนวน 1 ชั่วโมง

- ภาคปฏิบัติ จำนวน 7 ชั่วโมง

โครงสร้างหลักสูตรและแผนการจัดการเรียนการสอน

1. ปฐมนิเทศ

ที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
1	เพื่อแนะนำการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	1. การปฐมนิเทศ	1. ครู กศน. แนะนำตัวเอง และวิทยากร 2. วิทยากรบอกถึงวัตถุประสงค์ของการ จัดกิจกรรมการเรียนการสอน	10 นาที	

2. ช่องทางการประกอบอาชีพ

ที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
2	1. เพื่ออธิบายความเป็นไปได้ในการประกอบ อาชีพการจักสาน เครื่องใช้จากไม้ไผ่ ได้ 2. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถ บอกความสำคัญในการ จักสาน เครื่องใช้จากไม้ไผ่ 3. เพื่อให้ผู้เรียน วิเคราะห์ แหล่งจำหน่าย การจักสาน เครื่องใช้จาก ไม้ไผ่ ได้	1. ความเป็นไปได้ในการ ประกอบอาชีพ การจัก สานเครื่องใช้จากไม้ไผ่ 2. ความสำคัญในการ จัก สานเครื่องใช้จาก ไม้ไผ่ 3. แหล่งจำหน่าย การจัก สานเครื่องใช้จากไม้ไผ่	วิทยากรสนทนาและแลกเปลี่ยนความรู้เดิมของผู้เรียน และ บรรยาย ความเป็นมา ความสำคัญ ในการประกอบอาชีพการจักสาน เครื่องใช้จากไม้ไผ่ และแนะนำแหล่งจำหน่าย	10 นาที	

3. ทักษะการประกอบอาชีพ

ที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
3	1. เพื่อให้ผู้เรียนที่ร่วม กิจกรรม มีการสร้าง ผลิตภัณฑ์ได้	1. การเตรียมวัสดุและอุปกรณ์ ในการจักสาน เครื่องใช้จากไม้ไผ่	1. ให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยน เรียนรู้ถึงความ เป็นมาและ	15 นาที	7 ชั่วโมง

2. เพื่อส่งเสริมอาชีพแก่ คนในชุมชนและเป็น ทางเลือกการประกอบ อาชีพที่มีความหลากหลายมากขึ้น 3. เพื่อเป็นการสร้าง ชุมชนเข้มแข็งและสร้าง ความสามัคคีในชุมชน	2. การคัดเลือก คำนวณ เส้นตอก 3. แหล่งวัสดุ อุปกรณ์ การ จักสานเครื่องใช้ จากไม้ไผ่ 4. ฝึกปฏิบัติการจักสาน เครื่องใช้จากไม้ไผ่	ความสำคัญของการจักสาน เครื่องใช้จากไม้ไผ่ 2. วิทยากรให้ดูตัวอย่างของ จริงการจักสานไม้ไผ่และ แนะนำวิธีการสาน ผลิตภัณฑ์รูปแบบต่างๆได้ 3. ผู้ เรียนฝึกปฏิบัติจักสาน ผลิตภัณฑ์ รูปแบบต่างๆ		
--	--	---	--	--

4. การบริหารจัดการในการประกอบอาชีพ

ที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
4	1. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถ บริหารจัดการได้ 2. เพื่อให้ผู้เรียนควบคุม คุณภาพ มาตรฐานของการ จัก สานเครื่องใช้จากไม้ไผ่ 3. เพื่อให้ผู้เรียน วิเคราะห์ความ ต้องการ ของตลาดการบัญชีได้	1. การบริหารจัดการ สำรวจแหล่งวัตถุดิบ การ ผลิต สำรวจแหล่ง ทุน 2. การควบคุมคุณภาพ มาตรฐาน การจักสาน เครื่องใช้จากไม้ไผ่ 3. การวิเคราะห์ความ ต้องการของตลาด การ บัญชี การคิดต้นทุน กำไร	1. จัดให้ผู้เรียนศึกษา การ บริหารจัดการ 2. วิทยากรบรรยายให้ ความรู้ เรื่อง การจักสาน เครื่องใช้จากไม้ไผ่ -ความ สวยงาม - ความต้องการของ ตลาด 3. การศึกษาวิเคราะห์ความ ต้องการของตลาด การบัญชี	15 นาที	

5. โครงการประกอบอาชีพ

ที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
5	1. บอกความสำคัญของ โครงการประกอบอาชีพได้ 2. บอกประโยชน์ของ โครงการ ประกอบอาชีพได้	1. ความสำคัญของ โครงการ ประกอบ อาชีพ 2. ประโยชน์ ของโครงการ ประกอบ อาชีพ 3. องค์ประกอบ ของ โครงการ ประกอบอาชีพ	1. ผู้เรียนได้มีความรู้ความ เข้าใจถึงประโยชน์ของ โครงการประกอบอาชีพ 2. ผู้เรียนได้มีความรู้ความ เข้าใจถึงองค์ประกอบของ โครงการประกอบอาชีพ	10 นาที	

สื่อการเรียนรู้

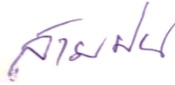
1. สื่อของจริง
2. รูปภาพ
3. วัสดุอุปกรณ์

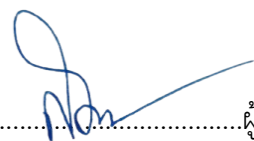
การวัดและประเมินผล

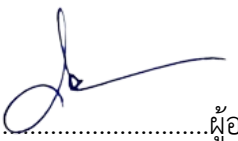
1. การประเมินความรู้ภาคทฤษฎีระหว่างเรียนและจบหลักสูตร
2. การประเมินผลระหว่างเรียนจากการปฏิบัติงานที่มีคุณภาพเพียงพอสามารถสร้างรายได้ให้กับตนเอง ความสำเร็จของการปฏิบัติและจบหลักสูตร

เงื่อนไขการจบหลักสูตร

1. มีเวลาเรียนและฝึกปฏิบัติตามหลักสูตรไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
2. มีผลการประเมินผ่านตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60

ลงชื่อ..... .....วิทยาการ
(นางสายฝน ช่างเขียน)

ลงชื่อ..... .....ผู้เสนอหลักสูตร
(นางสมคณิง จารุเสนีย์)
ครูอาสาสมัคร กศน.๖

ลงชื่อ..... .....ผู้อนุมัติหลักสูตร
(นางริสา วัฒนะรัตน์)
ผู้อำนวยการ สกร.ระดับอำเภอศรีมหา